

спеціальності «Дизайн» є:

1. Підвищення інтелектуального рівня особистості та базова фахова підготовка.
2. Вдосконалення професійного рівня фахівців з дизайн-проекування об'єктів предметного середовища.
3. Розвиток науково-дослідної та педагогічної діяльності студентів, участь у конференціях, підготовка публікацій.
4. Підвищення компетентосей в напрямку організації колективу, розробки перспективного та поточного планування проектної діяльності.
5. Набуття практичного досвіду проектної, презентаційної та рекламної діяльності

ЛІТЕРАТУРА

- 1 Вдовченко В.В., Тимченко В.П., Антонович Є.А. Навчально-методичні комплекси за профілем «Дизайн»// Інформатика. – 2005. – № 31-32 (319340). – С. 24-27.
2. Вдовченко В.В., Довзієвська підготовка зі спеціальності «Дизайн»: профільне навчання// Дісертація у формі наукової доповіді на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі дизайну. Інститут реклами. – 2013.
3. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма. Навчальний посібник//Київ. – Арістей, 2011. – С. 340.
4. Ніколаєва Т.В. Біонічний підхід теорії формоутворення костюма, як провідна складова підготовка фахівців з дизайну костюма/ Т.В. Ніколаєва, Т.І. Ніколаєва// Вісник КНУТД. – 2010. – № 2(52). – С. 90-96.

*Надія Паранько, Тетяна Ніколаєва
(Київ, Україна)*

КРИТЕРІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ДИЗАЙНУ КОСТЮМА ТА БРЕНДОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ ЕТНОДИЗАЙНУ

Стаття присвячена пошуку критеріїв підготовки фахівців з дизайну костюма і брендової продукції на основі принципів етнодизайну. Актуальність досліджень глибинних народних традицій в практиці етнодизайнера підтверджується фактом творчого перетворення самотнього мистецтва в сучасні дизайнерські об'єкти зі збереженням їх ціннісних орієнтирів у сучасній культурі.

Ключові слова: *дизайн-проекування, етнодизайнер, український народний костюм, джерело натхнення, творча інтерпретація.*

This article is about the criteria for training costume designers who create in ethnic style. The relevance of studies of folk traditions is confirmed by the fact of the creative transformation of ethnic art into modern design objects while preserving the values of the modern world.

Key words: *design, ethnodesign, ukrainian folk costume, source of inspiration, creative interpretation.*

Поряд із мовою, одним із головних ідентифікаторів нації, є народний костюм. Процес формування українського костюма увібрав у себе тисячолітній розвиток духовної та матеріальної культури народу [1]. Елементи костюма, його крій, кольори і оздоблення – невичерпне джерело натхнення дизайнерів, художників і всіх людей творчих професій. Процес творчості завжди пов'язаний не тільки з емоційним почуттям прекрасного, але й із абстрагуючою здатністю людського мислення. Роль асоціативного мислення у творчому процесі дуже важлива.

Стаття присвячена пошуку критеріїв підготовки фахівців в галузі дизайну

костюма та брендової продукції на основі національних художніх традицій та етнодизайну. Одним із критеріїв підготовки етнодизайнерів є питання вивчення ансамблю народного костюма в контексті цілісності його сприйняття, як твору мистецтва, розуміння художньо-образної системи костюма при різноманітності його форм. Важливим із завдань майбутніх дизайнерів є збереження та розвиток етнічних художніх традицій, формування в суспільстві естетичного смаку та пошани до національних художніх традицій свого народу. Традиційність етнічного мистецтва опирається на здобутки і цінності минулих поколінь, які передають сучасним дизайнерам знання і навички, вироблені досвідом народної культури та вмінням народних майстрів [2]. Етнодизайн має важливе значення для професійної підготовки дизайнерів та формування принципів національного брендингу, який є засобом інтеграції народного мистецтва в сучасному дизайні.

Художньо-проектна етнодизайнерська культура сьогодення базується на традиційних способах вивчення національного народного костюма, а саме: ознайомлення з автентичними зразками народного одягу, дослідження іконографічних матеріалів, вивчення творів образотворчого мистецтва [3].

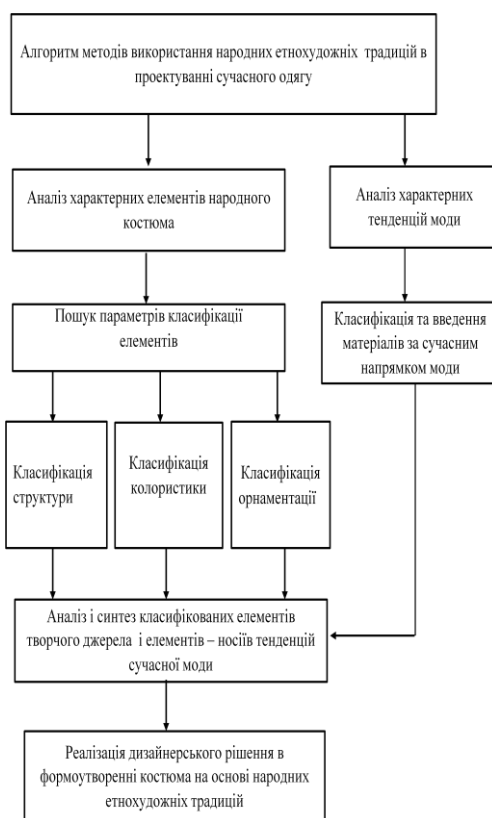

Мал. 1. Етапи вивчення творчого джерела

Силуетні форми, пропорційні співвідношення, членування в українському народному костюмі перевірені часом. На їх формування мали вплив соціальні явища, кліматичні умови, потреба людини в гармонії та красі, завдяки чому народний костюм українців так тісно переплетений з красою української природи і стилем життя українського народу. Методи утворення його форми, традиційність декоративного оформлення і принципи поєднання окремих частин в комплекти передавались із покоління в покоління як національна соціально-естетична норма [4]. Національний український костюм – неперевершений і самобутній, беззаперечно, став джерелом творчого натхнення для етнодизайнерів. Сучасне поняття «дизайн одягу» можна сміливо застосувати до особливостей проектування та виготовлення традиційного українського костюма. На це вказує присутність в ньому зручності, функціональності, орнаментики, варіативності оздоблення, вишуканого підбору кольорової гами з одного боку, а з другого – раціональний крій, де використовувався кожний клаптик тканини. Тобто, основними критеріями творення українського народного одягу є доцільність і краса, що і є мистецькими засадами сучасного дизайну одягу [5].

Ще одним із критеріїв підготовки етнодизайнерів є той факт, що сучасні

концептуальні ідеї в трактуванні національного костюма повинні опиратись на фахову стилізацію та творчі інтерпретації. Процес створення костюма складається із народження ідеї, проведення передпроектних досліджень, розробки художнього проекту і виконання його в матеріалі. Одним із основних етапів художнього проектування костюма на початковому рівні є етап дослідження ідей нових форм та образів. Це результат тривалого пошуку, вивчення і осмислення національної культури костюма. Розробка проекту потребує значного творчого потенціалу, вміння мислити певними образами та уявленнями. Етнодизайнерами ретельно вивчаються складові народного вбрання, виконуються графічні копії, досліджується форма, структура, крій, пропорційне членування, декор; визначається, яким чином деталі крою та оздоблення підпорядковані загальній формі костюма. І це не визначає створення якісної копії народного костюма, а, перш за все, пошук і впровадження інноваційних дизайнерських методів, що допомагають досягти відчуття національної самовизначеності та культурної ідентичності в сучасних формах.

Мал. 2. Алгоритм використання елементів народного костюма в проектуванні сучасного одягу

Засобами композиційного формування можуть бути: пластика форми і ліній, силуетні і конструктивні особливості, колір, декор, пропорції. Асоціативне, художньо-образне рішення складових комплексу костюма повинно здійснюватися засобами тектоніки, основними характеристиками якої є узгодження, врівноваженість і цілісність форми [6].

В дизайн-проектуванні сучасного одягу на основі національних традицій використовуються раціональні і, одночасно, естетичні елементи крою народного костюма: плоский крій, прямі лінії пройми, ласток, рукав типу сорочечного, членування форми вертикальними і горизонтальними конструктивними лініями, наявність кокеток, досить вільні об'єми. Значний інтерес для більш повного розуміння історії українського народного костюма та використання його елементів в сучасному одязі представляє вивчення творчих надбань дослідника української культури, доктора медицини, француза за походженням Домініка Де ля Фліза, висновки стосовно його

творчих замальовок і записів та їх аналіз.

Діти з с.Віжача, с.Звенигород, Червоноград, Рівненський, Максимовичі, Шершні, Слобода, Рожів та Колінці Радомишльського повіту.

*Мал. 3. Мешканці сіл
Чорнобиль, Шепеличі,
Варовичі, Максимовичі,
Шершні, Слобода, Рожів та
Колінці Радомишльського
повіту*

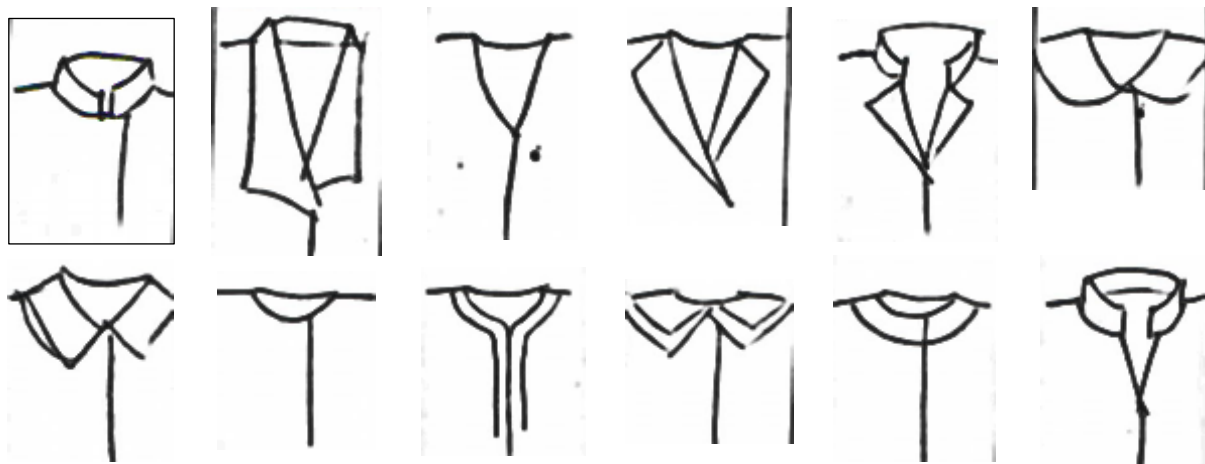
*Мал. 4. Мешканці м.Обухів та с.Білогородка Київського
повіту*

На мал. 3-4 представлені фотографії замальовок Домініка Де ля Фліза, зроблені науковцями Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України та фотографії автора, зроблені із оригіналів малюнків Де ля Фліза, які зберігаються в Чернігівському історичному музеї ім. В.В.Тарновського.

У процесі проектного дослідження народного костюма проводиться аналіз характеристик, ознак форми і структурної побудови традиційного костюма з подальшим виділенням його найхарактерніших елементів, що згодом трансформуються в форму сучасного одягу, визначену естетичними та ергономічними вимогами. За основу обирається художня образність, коли форма, конструктивні особливості, кольорова гама, фактура матеріалів лише нагадують першоджерело, вплітаючись в контекст сучасного дизайну, привносячи в нього етнічне спрямування та національний колорит.

На основі замальовок Домініка Де ля Фліза представлено ескізи конструктивно-декоративних елементів, а саме: варіації типу коміра та крою спинки, які можна використовувати в дизайн-проектванні сучасних колекцій жіночого одягу осінньо-весняного типу.

Мал. 5. Варіанти типів комірів

Мал. 6. Варіанти крою спинки пальто

Ефективною складовою підготовки дизайнерів в Київському національному університеті технологій та дизайну в галузі художнього моделювання костюма, важливим чинником розвитку їх творчих здібностей є творчі навчальні проекти. Метою творчої проектної діяльності є сучасний проект, від ідеї та її розробки до реального втілення у матеріалі, з використанням знакових елементів національного костюма. Творча проектна діяльність формує високу мотивацію до дослідження національної культури і прагнення до самовдосконалення, дозволяє досягти результативності та естетичної довершеності об'єктів проектування.

Висновки. Застосування методів асоціативного проектування на основі народних, етномистецьких традицій в мистецтві творення сучасного костюма дає можливість прояву оригінальних рис творчості в дизайні та сприяє формуванню національної школи моделювання.

Обґрунтування та систематизація структурної побудови процесу проектної діяльності в дизайні костюма з елементами етнодизайну на основі національних та етнохудожніх традицій визначає значимість включення науково-дослідницької складової в проектну діяльність, що є одним із основних засобів формування та розвитку образного мислення та естетичного смаку, набуття знань, умінь та відповідних компетентностей в професійному становленні фахівців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васіна З.О. Український літопис вбрання. Т.2. – К. : Мистецтво, 2006.
2. А.Линч, М.Д.Штраусс. Изменения в моде: причины и следствия / перев. с англ. А.Гольдина. – Минск. Гревцов Паблішер, 2009.
3. Федина О. Художньо-стильові особливості українського народного святкового вбрання на Покутті початку ХХ ст. // Збірник наукових праць // Народний костюм як виразник національної ідентичності. К.ТОВ «ХІК», 2008.
4. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів: Світ, 1993.
5. Паранько Н.П., Ніколаєва Т.В. Вивчення побудови форми української свити на основі аналізу творчих досліджень народного костюма. К. Вісник КНУТД № 4 (100), 2016
6. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма. – К. Арістей, 2005.
7. Де ля Фліз Д.П. Костюми селян Київської губернії. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://litopys.org.ua/deflize/flise02.htm>